

Gezondheid meewegen in ruimtelijk beleid

Brecht Buis, Gezondheidsbevorderaar &

Harma van der Roest, Beleidsadviseur GGD Fryslân

Gezonde leefomgeving

Gezondheid beschermen

Leefomgeving(skwaliteit) die de gezondheid geen schade doet, waarin:

- blootstelling aan schadelijke factoren wordt beperkt
- schadelijke uitstoot wordt teruggedrongen
- gevaarlijke situaties worden gesaneerd
- ruimtelijke functies gescheiden worden

Gezondheid bevorderen

Leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag, die:

- gezonde leefstijlkeuzen gemakkelijker of logischer maakt
- uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- aantrekkelijk is, bijvoorbeeld met groen, blauw, rust gevarieerde woningbouw en kunstwerken

Gezondheid faciliteren

Zelf- en samenredzame leefomgeving, die:

- maximaal begaanbaar is
- toegankelijke basisvoorzieningen heeft
- vertrouwd en veilig is
- sociale samenhang bevordert
- zelf- en samenredzaamheid gemakkelijk maakt

Casus

Veestal

Mest-
silo

Parkeer-
plaatsen

Machineberging

Expeditie, magazijn, keuken,
kinderopvang, speelruimte,
winkel, bed and breakfast
kamers en woonhuis

Kinderspeelweide

Terras

Konijnen- en geitenweide

Paardenstal

S
i
l
o
o
t

Paarden-
bak

Fietsen-
stalling

P
a
r
k
e
r
p
l
a
a
t
s
e
n

Casus

- Wie zouden er betrokken moeten worden bij de vergunningsaanvraag?
- Wat zou je, vanuit gezondheidsoogpunt, adviseren om mee te nemen in ruimtelijk beleid?
- Wat zou je kunnen gebruiken om dit advies te ondersteunen?
- Hoe kan je de adviezen verder borgen in beleid?

Voorbeelden

- Kernwaarden Gezonde Leefomgeving¹
- Handreiking Planregels²
- Gemeente Rotterdam: Checklist Gezonde leefomgeving
- Gemeente De Fryske Marren

1. Gezond voedsel is zichtbaar in de buitenruimte.
2. Er zijn zitplekken voor ouderen/ ouders aanwezig bij kleinschalige, rustige speelaanleidingen voor kinderen.
3. Aan voorzieningen die aantrekkelijk zijn voor jongeren om te bewegen is gedacht. Skaten, skeeleren, steppen, work-out, parcours, etc.
4. Speel- en verblijfsplekken zijn rookvrij.
5. Openbare moestuinen en stadslandbouw maken gezond voedsel in de omgeving zichtbaar.
6. Door bijv. kunst of iets dat de aandacht trekt wordt een aanleiding gecreëerd voor mensen om in gesprek te gaan.
7. Groen is een vanzelfsprekend onderdeel van de straat of buurt.
8. Bankjes, toiletten en watertappunten zijn aanwezig.
9. In de buitenruimte zijn beschutte plekken ingericht, zonder zicht op het verkeer. In het groen ervaart men minder hinder van geluid.

1: <https://ggdghor.nl/thema/kernwaarden-gezonde-leefomgeving/>

2: <https://ggdghor.nl/wp-content/uploads/2020/01/Werkdocument-Handreiking-Planregels-gezonde-leefomgeving-v2-mei-2021-nw.pdf>